

ATIĞINI YÖNETEMEYEN BİR ÜLKE, ÇEVREYİ VE İNSAN SAĞLIĞINI ÖNEMSEMİYEN BİR İKTİDAR...

Ülkemizin en yoğun sanayi kentlerinden birisi olan Kocaeli'nde, yaşanan onlarca çevre felaketine rağmen ne yazık ki başta Çevre ve Orman Bakanlığı ve bağlı birimleri, Sağlık Bakanlığı, İl ve İlçe Belediyeleri ve diğer idari yapılar çözüm üretmekten hala uzaktırlar.

Geçtiğimiz günlerde Dilovası Tavşancıl-Çerkeşli köyü arasında bulunan bir bölgeye 1000 tondan fazla tehlikeli atığın atıldığı ve bu atıklarında içerisinde farklı sanayi tesislerinden çıkan atıkların bertaraf tesisine verildiğine dair belgelerin de bulunduğu görülmüştür.

Doğaya doğrudan bırakılan ve insan ve çevre sağlığına ciddi zararlar verebilen zehirli atıklar, yağmur suyu ve doğada bulunan canlılarla birlikte geniş bir coğrafyaya yayılabilmektedir. Yer altı suyu ve yer yüzü sularına karışmakta ve tarımsal arazilere de ulaşarak doğrudan halk sağlığını tehdit etmektedir.

Yaşanan olaydan görüleceği üzere sorun;

- Çevre ve Orman Bakanlığı'nın ülkemizdeki tehlikeli atıkların içeriğinden ve miktarından bir haber olmasıdır,
- Tehlikeli atık taşıyan ve bu tehlikeli atıkları bertaraf edecek olan firmalara verilen lisansların ciddi bir değerlendirme süreci sonrasında verilmemiş olmasıdır,
- Lisans alan firmaların düzenli olarak denetlenmemesi, ne kadar atık taşındığına ve ne kadar atığın bertaraf edildiğine dair bildirimlerin Çevre ve Orman Bakanlığı ve il müdürlüklerince denetlenmemiş olmasıdır.

Daha Ne kadar Uyarmamız Gerekliyor?

Atık yönetimi konusunda ülkemizde iradeli ve yeterli çalışmanın yapılmadığını, yıllardır atık envanterinin oluşturulmadığını, sanayi tesislerinde oluşan tehlikeli atıkların kontrol edilemediğini, özellikle sanayinin yoğun olduğu bölgelerde bu çalışmaların daha ciddiyetle yürütülmesi gerektiğini defalarca kere kamuoyu ve sorumlu idari yapılar ile paylaşmıştık.

Ancak görülmektedir ki, AKP hükümeti ve ilgili kurumlar halk sağlığını tehdit eden sorunların "kökten" çözümüne hala yanaşmamaktadırlar.

Bıkmadan, yorulmadan, usanmadan, halk ve doğa sağlığı için bir kez daha hatırlatıyoruz;

- Çevre Mevzuatı revize edilerek AB üyelik süreci ve çevre faslında belirlenen sürelerden daha önce, AB istediği için değil halkımızın sağlığı için, iradeli bir biçimde atık yönetimi anlayışı değiştirilmelidir.
- Atık oluşumu sonrası yönetim (boru sonu) terk edilerek hammaddenin elde edilmesinden ürünün üretimi

ve tüketimine kadar ki süreç (beşikten – mezara) mevzuatın temelini oluşturmalıdır.

- Hammaddenin tüketiminin azaltılması, yeni endüstriyel teknolojilerin desteklenmesi, organize sanayi bölgelerinin atıkları konusunda organize edilmesi gerekmektedir.
- Öncelikle atık oluşumunun azaltılması, oluşan atıkların tekrar kullanılabilmesi için çalışmaların yapılması, geri dönüşümü yapılamayan atıkların ise, çevre sağlığını tehdit etmeyecek bir şekilde bertaraf edilmesi gerekmektedir.
- Sanayi tesisleri arasında simbiyotik ilişkinin kurulması gerekmektedir.
- Tehlikeli atık yönetimine dair ülkemizdeki envanter çalışması acilen tamamlanmalıdır.
- Sanayinin yoğun olduğu bölgelerdeki tesislerin atıklarına dair bildirimleri sürekli olarak kontrol edilmeli, yerinde denetimler arttırılmalı ve yapılan denetimlerde üretim kapasitesi ile orantılı olarak atık miktarı denetçiler tarafından bilimsel verilerle değerlendirilmelidir.
- Atık oluşumu konusunda sanayi tesislerinin yönetim planları dikkatli şekilde idari yapılarca incelenmeli, atıkların nereye gittiği, hangi işlemlere tabii tutulduğu takip edilmelidir.
- Çevre ve Orman Bakanlığı ve ilgili birimleri tehlikeli atık taşıma lisansı sürecinde taşıyıcı olmak isteyen firmaları tüm kriterlerle birlikte değerlendirmeli ve denetimler gerçekleştirilmelidir.
- Tehlikeli atık bertaraf tesislerinin lisans alma süreçlerinde evrak üzerinde değil doğrudan yerinde inceleme yapılarak bu firmaların tehlikeli atıkları bertaraf edip edemeyecekleri dikkatli bir şekilde değerlendirilmelidir.
- Denetim görevlisi ve denetim sayısı arttırılmalı, çevre denetimi bağımsız hale getirilmelidir.
- Kent içerisinde bulunan idari yapıların (Belediye, il özel idaresi, il müdürlükleri v.b.) çevre sorunları konusunda ortak çalışma pratikleri geliştirmeleri sağlanmalıdır.

Tehlikeli atık sorununun sadece sanayi bölgelerinin sorunu olmadığını, doğaya atılan tehlikeli maddelerin tarım arazilerine çok rahat yayılabildiğini, bu nedenle de Türkiye'nin tamamının sorunu olduğunu tekrar hatırlatmak istiyoruz.

Kanser ve diğer ölümcül hastalık vakalarının yükseldiği sanayi bölgelerinde yaşanacak ölümlerden tüm idari yapıların sorumlu olduğunu, alınmayan önlemlerin çevre ve insan sağlığını doğrudan etkilediğini bir kez daha vurguluyoruz.